

ANGELA SCHIJF EN JOKE EMMERS NEMEN GEEN GENOEGEN MET ÉÉN ROL

De zeven vrouwen in *La Superba*

“Een onmogelijke opgave”, zo omschrijft Jibbe Willems de opdracht om de roman van Ilja Leonard Pfeijffer te bewerken voor het theater. Als je aan de repetities begint met de zegen van de Meester en twee dolenthousiaste actrices, moet je toch iéts goed hebben gedaan? Angela Schijf en Joke Emmers over de zes (of zeven?) vrouwen van *La Superba*.

Het bekroonde *La Superba* vertelt het verhaal van de Nederlandse schrijver Leonardo (rol van Wim Opbrouck), die neerstrijkt in de buik van de Italiaanse havenstad Genua. In deze rauwe, donkere renaissancestad vol naar pis stinkende steegjes, ratten, meisjes van plezier, dromers en gelukzoekers hoopt hij zijn inspiratie terug te vinden. In zijn fanatieke zoektocht om aansluiting te krijgen, ontmoet hij er het mooiste meisje van Genua en nog een hele reeks kleurrijke personages, die net als Leonardo op zoek zijn en verlangen naar een beter leven. Migratie is dan ook een belangrijk thema in het boek, dat bovendien leest als een alternatieve reisgids voor Genua.

Eerste keus

De bekende Nederlands-Belgische actrice Angela Schijf (38) en aanstormend talent van eigen bodem Joke Emmers (28) spelen samen alle vrouwenrollen in *La Superba*. Beiden zijn voor deze productie gevraagd door regisseur Servé Hermans, eveneens artistiek leider van Toneelgroep Maastricht. “Ik had niet eerder met Servé gewerkt en ben vereerd dat hij aan mij dacht”, vertelt Schijf. “Vooral omdat hij blijkbaar een ‘ideale cast’ in zijn hoofd had. “Als jullie het niet doen, gaat de productie niet door”, zei hij. Als je eerste keus bent, denk je toch wel even na. (*lacht*) Na het lezen van het boek en toen ik de andere namen van de cast

zag, heb ik meteen ‘ja’ gezegd. Het is een vrij grote, diverse groep, die van de regisseur een voor mij ongeziene vrijheid krijgt.”

Gulle acteur

Dat is precies de reden waarom Joke Emmers het aanbod direct accepteerde. “Servé luistert altijd naar je en dwingt geen vorm op, ook niet als hij wat je doet niet goed vindt. Dan zegt hij: “Probeer verder te zoeken”. Ik had als stagiaire al met hem samengewerkt bij NTGent. Toen hij naar Maastricht ging, zei hij: “Joke, jij moet in elke productie zitten die we daar doen”. En inderdaad: hij heeft me al voor heel wat voorstellingen gevraagd, dit is

de vijfde.” Een andere reden waarom Emmers meteen toezegde, is acteur Wim Opbrouck: “In het eerste deel sta ik de hele tijd met hem op scène, waardoor ik kan zien hoe hij zijn personage telkens weer anders speelt. Bovendien is hij een gulle acteur. Ongeveer 80% van het hele script is een monoloog voor zijn personage, maar Wim zei: “Iedereen is even belangrijk” en hij geeft ons ook de ruimte.”

Geen ervaring met Pfeijffer

Voor beide dames was het oeuvre van Ilja Leonard Pfeijffer onontgonnen gebied. “Ik had zelfs nog nooit iets van hem gelezen”, bekent Schijf. “Wat erg is, want het is toch een grote mijnheer. Daarom was ik ook best nerveus toen Wim en ik met het script naar Genua zijn gereisd om de stad te leren kennen en hem te ontmoeten. Maar dat was geweldig. Ilja is een grote man, opvallend gekleed en imposant. En je verdrinkt echt in zijn woorden, hij spreekt zoals hij schrijft.”

Schijf en Opbrouck kregen in Genua van de auteur een rondleiding door de stad. Schijf: “Genua is niet echt ‘schoon’: het is een koude stad vol donkere steegjes, waar het echt op elke hoek naar pis stinkt. Door de ogen van Ilja werd het echter een prachtige, boeiende en aparte plek, mooi in zijn lelijkheid.” Tijdens hun bezoek aan Genua gingen beide acteurs aan de slag met het script. “Het was niet echt de bedoeling dat Pfeijffer daarbij zou zijn, maar hij gaf aan onze eerste lezing graag te willen meemaken”, vertelt Schijf. “Dat maakte het nog spannender natuurlijk. Hij wilde zich eerst niet echt uitspreken om ons niet te beïnvloeden, maar ten slotte hebben

we toch een reactie losgepeuterd: “Wat een intelligente bewerking”, zei hij.”

Het Been

Na de zegen van de Meester lieten regisseur en cast het boek los. Schijf: “Ik moet toegeven dat ik kritisch was: het script kwam vrij laat en *La Superba* is toch een eerder ‘mannelijk’ boek. Ik vreesde dat de vrouwelijke personages er wat bekaaid vanaf zouden komen. Maar niets is minder waar.” Schijf speelt drie rollen, al is de derde rol niet echt een levende vrouw: het mooiste meisje van Genua dat in de Bar met de Spiegels werkt, de oudere Monia en het mysterieuze Been. Dat laatste is een geamputeerd vrouwenbeen dat Leonardo op straat vindt en dat een belangrijke katalyserende rol speelt in het verhaal. “Het mooiste meisje

“Ik vreesde dat de vrouwelijke personages er bekaaid vanaf zouden komen”

speelt het spel van de liefde en is tegelijk overdonderd door de echtheid ervan”, legt Schijf uit. “De grillige Monia ‘ademt wanhoop tussen haar dijen’, zoals het in het script staat. Ze is opportunistisch. Het Been is een fysieke rol, die het meest aanhaakt bij het hoofdpersonage. In één stuk drie personages spelen die zover uit elkaar liggen, dat is een feestje voor

mij.” Met regisseur Hermans heeft Schijf gediscussieerd over de macht van haar personages: “Hij vond eerst dat ik de niet-machtige rollen speelde en Joke de machtige. Hoewel mijn personages soms veel verliezen, hebben ze de touwtjes in handen: alles draait om seksualiteit. Dat geldt ook voor het Been, dat voor mij een ongrijpbaar iets is waardoor je fantasie zo groot kan worden als je zelf wil. Dit creëert vanzelf al ‘macht’” Wel beseft Schijf dat zij de personages speelt waarmee Leonard een vleselijke relatie heeft, terwijl Emmers de meer ‘mentale’ rollen speelt.

Stiff upperlip

Joke Emmers neemt vier rollen voor haar rekening: die van (meerdere) hoertje(s), ambtenaar, advocate én signora Franca Mancinelli, een oudere dame van stand. “Dat laatste personage heeft het meeste *body* en staat ver af van wie ik zelf ben”, zegt Emmers. “Voor Franca is schone schijn belangrijk. Ik ben op zoek gegaan naar een elegante houding – met onafscheidelijke handtas – waarmee ik dat kon verbeelden. Inspiratie heb ik gevonden in de rol van Julie Andrews als koningin in *The Princess Diaries*. Ik ben ook in mijn balletverleden gedoken en praat ‘netter’ dan normaal.” De rol van ambtenaar is dan weer meer komisch, in samenspel met Opbrouck. “Wat ik het moeilijkste vind, is telkens switchen van personage en ‘inbreken’ in scènes. Daardoor evolueer je als personage niet mee in de spanningsboog van het stuk, maar je moet er wel direct staan. Heel leerzaam.” ■

La Superba van Toneelgroep Maastricht, Belgische première op 14 april in Arenberg, Antwerpen. toneelgroepmaastricht.nl

Soviet Design Red Wealth
24.01 — 21.05.18

ADAM | BRUSSELS DESIGN MUSEUM |
МОСКОВСКИЙ МУЗЕЙ ДИЗАЙНА
MOSCOW DESIGN MUSEUM

REGION DE BRUXELLES-CAPITALE
BRUSSELS HOOFDSTEDERELDE

RTM | civa.brussels | DELTA LIGHT®
BRUZZ | arkadia®
LE SOIR | rtbf

An exhibition about Soviet lifestyle from post war USSR until the Olympic Games of 1980

WWW.ADAMUSEUM.BE · Place de Belgique, 1020 Brussels